

Publikácie pre podnik a priemysel

Pripravený na euro!

Príručka pre malé a stredné podniky

Európska Komisia

Túto príručku pripravila Trierská univerzita, Competence Center E-Business (ceb), ako súčasť projektu Generálneho riaditeľstva pre podnikanie a priemysel venovaného euru. Obsah tejto publikácie nepredstavuje názor ani stanovisko Európskej Komisie. Komisia, ani žiadna iná osoba pôsobiaca v mene Komisie, nie je zodpovedná za využívanie informácií, ktoré sú obsiahnuté v tejto príručke.

Publikácie pre podnik a priemysel
Pripravený na euro!
Príručka pre malé a stredné podniky

Europe Direct je služba, ktorá vám pomôže nájsť odpovede na vaše otázky o Európskej únii.
Bezplatné telefónne číslo (*):

00 800 6 7 8 9 10 11

(*) Určití mobilní operátori neumožňujú prístup k číslam 00800 alebo sa tieto hovory môžu spoplatňovať.

Množstvo ďalších informácií o Európskej únii je k dispozícii na internete. Sú dostupné na serveri Europa (<http://europa.eu.int>).

Katalógové údaje sú uvedené na konci tejto publikácie.

Luxemburg: Úrad pre vydávanie úradných publikácií Európskych spoločenstiev, 2005

ISBN 92-894-8657-0

© Európske spoločenstvá, 2005

Rozmnožovanie je povolené za predpokladu, že sa uvádza zdroj.

Vytlačené v Nemecku

VYTLAČENÉ NA BIELOM BEZCHLÓROVOM PAPIERI

Obsah

Čo by som mal vedieť o eure?	1 - 2
Ako môžem využiť zavedenie eura vo svoj prospech?	3 - 4
Ako a kedy by som mal začať s prechodom na euro?	5 - 8
Ako prepočítavať sumy v eurách?	9 - 10
Čo znamená prechod na euro pre moje IT systémy?	11 - 13
Čo sa stane s mojimi zmluvami?	14 - 15
Čo by som mal zvážiť pri zavedení euro bankoviek a euro mincí?	16 - 17
Zamestnanci, zákazníci a obchodní partneri: aké informácie sú potrebné?	18 - 19
Ako môžem pomôcť svojim zákazníkom?	20 - 21
Kde môžem získať ďalšie informácie?	22

Čo by som mal vedieť o eure?

Dvanásť z pätnástich členských štátov Európskej únie (EÚ)¹ zaviedlo 1. januára 2002 euro bankovky a mince ako zákonné platidlo. Prepočítavacie kurzy boli neodvolateľne stanovené v roku 1999. Pred zavedením hotovostného eura bolo prechodné obdobie 3 rokov. Očakáva sa, že nové členské štáty², ktoré sa stali súčasťou EÚ 1. mája 2004, zavedú euro v období medzi rokmi 2007 a 2010. Vlády členských štátov³ si určia, kedy a ako sa uskutoční prechod na euro.

So zavedením eura sa neodvolateľne stanovujú prepočítavacie kurzy z národných mien na euro a euro nahradí národné bankovky a mince.

Euro bankovky a mince

Bankovky: 5, 10, 20, 50, 100, 200 a 500 eur

Mince: 1, 2, 5, 10, 20, 50 centov, ako aj 1 euro a 2 eurá

Euro bankovky sú vo všetkých krajinách rovnaké. Euro mince majú jednu stranu spoločnú a jednu národnú. Rôzne mince sú prijímané vo všetkých krajinách eurozóny.

Euro bude mať vplyv aj na váš podnik! Začnite rozmýšľať o vplyve na váš podnik a buďte pripravený na zavedenie eura. Pomôže vám to uviesť si príležitosti a posilniť váš podnik aby zvládol splniť akékoľvek náročné úlohy.

1 Belgicko, Fínsko, Francúzsko, Grécko, Holandsko, Írsko, Luxembursko, Nemecko, Portugalsko, Rakúsko, Španielsko a Taliansko. Dánsko, Švédsko a Veľká Británia sa doteraz nepripojili k Európskej menovej únii.

2 Cyprus, Česká republika, Estónsko, Litva, Lotyšsko, Maďarsko, Malta, Poľsko, Slovensko a Slovinsko.

3 <http://www.euro.ecb.int/en/section1/timetable.html>.

V tejto príručke nájdete:

- krátky opis toho, ako môžete využiť zavedenie eura vo svoj prospech a kedy a ako by ste mali začať s prechodom na euro,
- praktické pokyny týkajúce sa prepočtu súm v eurách,
- všeobecný prehľad o tom, aký vplyv bude mať prechod na euro na vaše systémy, ako aj potrebné úvahy o existujúcich a nových zmluvách,
- praktické rady o tom, ako zorganizovať zavedenie euro bankoviek a euro mincí a
- návrhy o tom, ako informovať zamestnancov, zákazníkov a obchodných partnerov.

Táto príručka má pomôcť so zavedením eura. Jej cieľom je poskytnúť všeobecný prehľad o stránkach, ktoré je potrebné vziať do úvahy, a odpovedať na niektoré základné otázky. Uvedené rady vychádzajú zo skúseností malých a stredných podnikov v krajinách, v ktorých už bolo euro zavedené.

Ak potrebujete ďalšie informácie a máte podrobnejšie otázky, obráťte sa na svoju banku, daňového poradcu, obchodné komory a iné združenia alebo sa obráťte na svojich partnerov.⁴

Veľa šťastia!

4 Ďalšie informácie získate zo zoznamu kontaktných miest na konci tejto príručky.

Ako môžem využiť zavedie eura vo svoj prospech?

Zavedenie eura bude mať **strategické** aj **praktické** dôsledky pre váš podnik, najmä vtedy, ak pôsobí hlavne v eurozóne.

- Zavedenie jednotnej meny môže priniesť úspory, keďže pri **obchodných transakciách v rámci eurozóny** prestanú existovať riziká vyplývajúce z výmenných kurzov a poplatkov za výmenu.
- Všetky **transakcie** sa môžu uskutočňovať v eurách. Podnik už viac nebudú musieť viesť účtovné a hotovostné systémy v mnohých menách. Ak máte alebo chcete založiť pobočky svojej Podnik v zahraničí, s eurom ako jednotnou menou budete môcť ľahšie porovnávať obchodné ukazovatele.
- **Cenová prehľadnosť** uľahčuje rozširovanie vašich nákupných a predajných trhov a zlepšuje váš základ pre výpočet. Väčšia cenová prehľadnosť však zjednoduší aj prístup vašich konkurentov zo susedných krajín na trh.

Ak takéto strategické otázky majú pre vaše podnikanie význam, potom je potrebné čo najskôr začať s prípravami prechodu na euro, aby ste využili príležitosti a zabránili možným ťažkostiam.

Nečakajte na poslednú chvíľu! Pokiaľ budete na euro pripravení, získate konkurenčnú výhodu pred podnikmi, ktoré s prípravami ešte nezačali.

Zavedenie eura bude mať vplyv na každodenné prevádzkové činnosti vášho podniku a ovplyvňuje vnútorné, ako aj vonkajšie procesy.

- **Vnútorne:** úpravy si vyžadujú dokumenty, účtovníctvo a fakturácia, IT systémy a pravdepodobne výrobné zariadenia.
- **vonkajšie:** označovanie výrobkov cenovkami, balenie a označovanie výrobkov visačkami, registračné pokladnice a váhy, bankomaty a platobné systémy, ako aj dokumenty a faktúry sa budú musieť upraviť.

S prípravami možno začať už dnes, dokonca aj vtedy, ak nie je ešte známy presný vnútroštátny časový harmonogram zavedenia eura ani oficiálne stanovený prepočítavací kurz.

Ako a kedy by som mal začať s prechodom na euro?

Na zavedenie eura neexistuje jediný správny spôsob. Dobre vybudovaný prístup však pomôže pri úspešnom dosiahnutí tohto cieľa. Z tohto hľadiska je potrebné sa zaoberať týmito tromi otázkami:

Aký vplyv bude mať zavedenie eura na môj podnik?

Ako si vypracujem správnu **stratégiu prechodu na euro**?

Ako môžem **čo najefektívnejšie** zorganizovať tento **projekt**?

Aký vplyv bude mať zavedenie eura na môj podnik?

Prvým rozhodujúcim krokom je analyzovať očakávaný vplyv prechodu na váš podnik.

Táto časť upozorní na niektoré otázky, ktoré je potrebné zvážiť pri plánovaní prechodu na euro. Nie všetky príklady sa budú týkať všetkých podnikateľských subjektov. Budú sa však zaoberať rôznymi oblasťami podniku, ktoré budú ovplyvnené, a môžu preto pomôcť pri plánovaní práce aj investícií.

- Čo chcú vaši **zákazníci**? Ak napríklad zákazníci uprednostňujú ceny v eurách, potom je potrebné uvádzať ceny v eurách.
- Pozorujte svojich **konkurentov**. Nemusíte byť prvý, kto prechod zrealizuje, ale nemali by ste byť ani posledný. Euro bude stimulovať hospodársku súťaž, keďže prístup konkurentov na trh sa uľahčí a bude pre nich menej nákladný.
- Porovnajte svoje **ceny** s cenami domácich a európskych obchodných konkurentov. Firmám s konkurenčnými cenami môže eurozóna ponúknuť obchodné príležitosti. Potenciálni zákazníci budú môcť nájsť, porovnať a kúpiť výrobky a služby jednoduchšie, napr. prostredníctvom vašej internetovej stránky. Ak vaše ceny nie sú konkurenčné, cenový rozdiel možno kompenzovať ďalšími službami alebo výrobkami na objednávku.

- Ak sú ceny rozhodujúcim faktorom pri výbere dodávateľov, potom väčšia cenová prehľadnosť a zrušenie rizík vyplývajúcich z výmenného kurzu ponúkajú príležitosť nájsť nových a lacnejších **dodávateľov**. Za účelom porovnania si vyhľadajte informácie o potenciálnych dodávateľoch⁵ a cenové ponuky.
- Pokiaľ ide o vnútornú **organizáciu**, budú ovplyvnené vaše systémy (napr. informačné a účtovné systémy). Prechod na euro môžete využiť na modernizáciu vášho podniku (napr. na modernizáciu IT systémov, zmenu produktovej alebo cenovej politiky alebo na zlepšenie služby zákazníkom). Miera vplyvu bude závisieť od toho, ako sa spoliehate na tieto systémy, či sú moderné a či niektoré z týchto služieb sa zadávajú mimo Podniky. Podnik s priamym kontaktom so zákazníkom by mali uvažovať aj o logistike zavedenia bankoviek a mincí.

Zavedenie eura je ideálnou príležitosťou na vykonanie **strategickej analýzy trhu**. Skúmanie a opis vplyvu prechodu na váš podnik bude slúžiť ako základ pre vypracovanie a realizáciu stratégie prechodu na euro. Urobte si, napríklad, zoznam dôležitých zákazníkov, ktorých by ste mali osloviť.

Ako si vypracujem správnu stratégiu prechodu na euro?

Po zhodnotení vplyvu na váš podnik by ste mali rozhodnúť o vhodnej stratégii prechodu na euro.

- Chcete byť **proaktívny** a uskutočniť zmenu hneď na začiatku? To by vám umožnilo využiť **strategické príležitosti** a podľa potreby zaviesť preventívne opatrenia, ktoré zabránia zisteným rizikám.
- Alebo sa prispôsobíte neskôr (**reaktívny**)? Tento prístup by sa mal použiť iba v prípade, že neboli zistené žiadne reálne riziká, a teda nie sú nutné žiadne opatrenia na ich riešenie. V tomto prístupe sa okrem toho podstupuje riziko, že zmeškáte možné príležitosti.

⁵ Príslušné informácie sú dostupné v združení Vášho obchodného odvetvia, v regionálnych obchodných komorách alebo v informačnom centre Európskej únie vo Vašom regióne.

5 Príslušné informácie sú k dispozícii v združení vášho obchodného sektora, regionálnych obchodných komorách alebo v európskych informačných centrách vo vašom regióne.

- Predtým, než rozhodnete o osobitnej stratégii prechodu na euro, posúďte očakávané **náklady**, ako aj **čas** a **zdroje** (napr. zamestnanci, externí poskytovatelia služieb), ktoré sú potrebné na realizáciu jednotlivých opatrení.

Ako môžem čo najefektívnejšie zorganizovať projekt?

Po schválení stratégie prechodu je pre zorganizovanie a koordináciu procesu zavedenia eura potrebné dobré riadenie projektu. Aby ste to dosiahli, vytvorte celofiremný projektový tím, ktorý prevezme, napríklad, úlohu vypracovať podrobný akčný plán a časový harmonogram realizácie jednotlivých činností.

Pre každú činnosť je potrebné najmä:

... určiť **osobu**, ktorá bude **zodpovedná** za realizáciu,

... stanoviť **termín** jej dokončenia,

... urobiť odhad potrebných **zdrojov** (napr. zamestnanci, financovanie, externí partneri), a

... **monitorovať** či realizácia prebieha uspokojivo.

V prípade stredných podnikov je veľmi dôležité, aby pre rôzne úlohy projektového tímu boli určené jasné povinnosti, aby sa zabezpečilo riešenie všetkých problémov. Pri zostavovaní projektového tímu je potrebné zohľadniť odborné schopnosti zamestnancov. Od začiatku procesu prechodu na euro by mali byť do plánovania a realizácie opatrení, ktoré majú vplyv na účtovné a IT systémy, zapojení zástupcovia účtovného a IT oddelenia.

Prechod na euro je strategickou otázkou. Má vplyv na celý podnik a vyžaduje si dôležité rozhodnutia. Zodpovednosť za prechod na euro má preto riaditeľ podniku alebo iný príslušný vyšší manažment.

Ako prepočítavať sumy v eurách?

So zavedením eura budú neodvolateľne stanovené prepočítavacie kurzy z národných mien na euro⁶. Prepočítavacie kurzy pracujú so šiestimi významnými údajmi. Nie je dovolená úprava výmenných kurzov zaokrúhľovaním hore alebo dole .

Aké sú pravidlá prepočítavania?

- **Prepočítavanie** súm vyjadrených vo národnej mene na euro nie je ťažké a dá sa uskutočniť číselným prepočítaním cien pomocou oficiálne stanovených konverzných kurzov.
- Keďže **prepočítané ceny** majú zvyčajne viac ako dve desatinné miesta, sumy sa musia zaokrúhľovať nahor alebo nadol. Pravidlá zaokrúhľovania sa riadia jednotnými obchodnými zásadami⁷. Iba konečné sumy možno zaokrúhľovať nahor alebo nadol na najbližší cent, prechodné zaokrúhľovanie nie je dovolené.
- Prepočítavanie z bývalej národnej meny na menu, ktorá **nie je súčasťou eurozóny** (napr. americký dolár, britská libra) sa vykonáva najprv prepočítaním na sumu v eurách, ktorá sa môže zaokrúhliť na tri desatinné miesta. Iba potom sa suma v eurách prepočítava na cieľovú menu.

Príklad prepočtu

Suma v DM	Suma v eurách po prepočte	Zaokrúhlená suma v eurách
3,00 DM	1,533875 eur	1,53 eur
22,50 DM	11,504067 eur	11,50 eur
139,00 DM	71,069571 eur	71,07 eur

Prepočítavací kurz: 1 € = 1,95583 DM

6 Aktuálne prepočítavacie kurzy budú prístupné po stanovení kurzov vašou bankou alebo Európskou centrálnou bankou na <http://www.ecb.int/ecb/html/index.en.html>.

7 Výsledky s 1 až 4 na treťom desatinnom mieste sa musia zaokrúhľovať nadol, pričom sumy s 5 až 9 na treťom desatinnom mieste sa musia zaokrúhľovať nahor.

Ako stanovím ceny v eurách?

Pri stanovení **cien v eurách** je potrebné zohľadniť tieto hľadiská: vaša vlastná nákladová štruktúra, cenová citlivosť, ochota zákazníka porovnávať ceny, vyšší stupeň prehľadnosti a spôsob, akým vaši konkurenti stanovujú svoje ceny.

Po prepočítaní na eurá budete pravdepodobne musieť svoje **ceny** mierne **upraviť**, aby boli prijateľnejšie pre trh⁸.

- Prepočet môže viesť k „nevyrovnaným“ cenám, napr. 7,32 eur. V takýchto prípadoch je nutné ceny upraviť na „zaokrúhlenú“ cenu, u ktorej je pravdepodobnejšie, že ju trh prijme (napríklad 7,30 eur).
- V prípade „psychologických“ cien bude pravdepodobne nutné stanoviť nové prahové ceny. Napríklad, výrobok s cenou 49,00 FRF (pred prepočtom na eurá), ktorý teraz stojí 7,47 eur, by sa mohol zaokrúhliť na 6,99 eur (= 45,85 FRF). Ak to nie je z finančných dôvodov možné, ďalšou možnosťou môže byť zmeniť množstvo, veľkosť výrobku alebo dizajn.
- V prípade mnohých výrobkov a vo väčšine sektorov bude nutné ceny vyrovnat' alebo urobiť zmiešané výpočty. Takéto cenové úpravy by mali byť prehľadné a viditeľné.

Počas obdobia prechodu na euro budú zákazníci veľmi citliví na akékoľvek zmeny cien. Skrytý nárast cien preto ľahko pritiahne pozornosť, pretože okrem ceny výrobku je nutné uvádzať cenu za jednotku (napr. cenu za kilogram). Aby sa predišlo nedorozumeniam, je potrebná otvorená cenová stratégia.

⁸ Takýmito cenami sú „vyvážené“ ceny, ktoré končia číslicou 0 alebo 5, ako aj takzvané prahové ceny s poslednou číslicou 8 alebo 9.

Čo znamená prechod na euro pre moje IT systémy?

Zavedenie eura ovplyvní všetky IT systémy, ktoré pracujú s menovými jednotkami. Priamo sa to týka hlavne IT úprav, avšak nepriamo budú týmito úpravami ovplyvnené ďalšie oblasti, napr. prepočet účtov Podnik na eurá a fakturovanie v eurách. Okrem toho budú ovplyvnené aj zariadenia spracúvajúce finančné informácie, ako pokladnice a iné terminály miest predaja.

Hoci potrebné úpravy budú špecifické pre každú podnik a budú závisieť od jednotlivých parametrov, v oblasti IT systémov, účtovníctva a fakturácie možno uviesť tieto všeobecné odporúčania⁹.

Ako musím upraviť svoje IT systémy?

Pri plánovaní prechodu na euro je potrebné zohľadniť kvalitu, štruktúru a organizáciu IT systémov.

- Skontrolujte, či všetky **IT systémy** spĺňajú požiadavky na systémy využívajúce euro. Je možné jednoznačne určiť kódy mien? Ktoré systémy je potrebné prispôbiť?
- Môže sa so zavedením eura národná mena úplne **nahradiť** eurom (napr. zmenou obsahu poľa) alebo musíte vkladať ďalšie menové polia? Používate v súčasnosti systémy, ktoré dokážu pracovať s viac ako jednou menou?
- Získali ste svoj softvér od tretej strany (**štandardný softvér**) alebo bol vypracovaný špeciálne pre váš podnik (**softvér na objednávku**)?

⁹ http://europa.eu.int/comm/internal_market/accounting/docs/markt-1997-7038/7038_en.pdf.

- Užívatelia štandardného softvéru by mali požiadať výrobcu alebo poskytovateľa IT služieb o informácie o verziách softvéru, ktorý spĺňa požiadavky na systémy využívajúce euro alebo o príslušných aktualizáciách.
- Ak používate softvér vytvorený na objednávku, obráťte sa čo najskôr na výrobcu softvéru. V závislosti od veku softvéru si úprava na euro môže vyžadovať veľa času a finančných zdrojov. Aký programovací jazyk alebo technika sa používali? Sú systémy tak dobre zdokumentované, že ak to bude nutné, dokáže tretia osoba urobiť úpravy?

Máte zmluvnú dohodu s poskytovateľom softvéru o aktualizáciách a úpravách súčasných programov? Presvedčite sa, či vaša servisná zmluva zahŕňa aj úpravu na euro.

- Bude mať prechod na euro vplyv na **hardware** (napr. pokladnice)?
- Existujú nejaké **rozhrania**, ktoré spájajú rôzne systémy? Ak áno, stanovte, či všetky systémy musia kvôli prepojeniam prejsť na euro naraz alebo sa úpravy môžu vykonať krok za krokom.
- Sú vaše IT systémy **spojené** so systémami vašich partnerov? Ak áno, uistite sa, že budú kompatibilné aj po prechode na euro. Počas obdobia pred prechodom na euro koordinujte plány a činnosti s plánmi a činnosťami vašich partnerov.

Ak sa v priebehu zavádzania eura ukáže, že je aj tak nutné prestaviť všetky systémy, môžete to tiež brať ako príležitosť na optimalizáciu a modernizáciu vašej informačnej technológie.

Na čo musím myslieť pokiaľ ide o účtovníctvo a fakturáciu?

Pri úprave účtovných a fakturačných systémov je okrem technických hľadísk IT systémov (napr. účtovnícky softvér) potrebné zvážiť tieto otázky:

- **Rozdiely vyplývajúce zo zaokrúhľovania:** Prepočet súm hociktorým smerom medzi eurom a vnútroštátnou menou môže viesť k rozdielom vyplývajúcim zo zaokrúhľovania, čo je potrebné evidovať na samostatnom účte „rozdiely zo zaokrúhľovania“.
- **Prepočítavanie historických údajov:** Pri prepočte historických údajov zabezpečte, aby rovnaké údaje boli vo všetkých prípadoch prepočítavané rovnakým spôsobom, inak môžu nastať chyby. Za účelom porovnania sa musia údaje za predchádzajúci rok (napr. obchodné pomery pre finančnú analýzu) prepočítať na euro.
- **Prahové hodnoty:** Finančné informačné systémy často využívajú prahové hodnoty, ktoré aktivujú určité postupy v rámci systému. Tieto prahové hodnoty sa musia prepočítať na eurá, aby sa zabránilo neúmyselným operáciám informačného systému.
- **Tabuľkové súbory** sa nedajú vždy automaticky previesť na eurá. Namiesto manuálneho prepočtu existujúcich tabuľkových súborov na euro je často lepšie vytvoriť nové tabuľkové súbory.

V dôsledku zložitosti a významu účtovných a fakturačných úprav je potrebné otázky špecifické pre danú podnik konzultovať s daňovým poradcom alebo audítorom.

Potrebná prestavba účtovného a fakturačného systému ponúka tiež dobrú príležitosť na racionalizáciu procesov v týchto oblastiach.

Čo sa stane s mojimi zmluvami?

Všetky súčasné zmluvy (pracovné zmluvy, dohody o prenájmoch a úveroch, poisťky), ktoré uvádzajú sumy vo národných menách, budú ovplyvnené prechodom na euro. Zásada **kontinuity zmluvy**, ktorá znamená, že existujúce zmluvy uvádzajúce sumy vo národnej mene ostávajú v platnosti, sa vzťahuje na všetky existujúce zmluvy.

- V **existujúcich zmluvách** uzatvorených vo národnej mene a s vnútroštátnymi zmluvnými partnermi alebo partnermi z iných krajín patriacich do eurozóny, budú peňažné sumy prepočítané na eurá s použitím oficiálne stanovených prepočítavacích kurzov.
- V prípade **nových zmlúv** s opakujúcimi sa platbami a trvaním, ktoré presahuje dátum prechodu na euro, stanovte hodnoty v eurách priamo, aby ste predišli nevyrovnaným cenám, ktoré by vyplynuli z neskorších prepočtov. To si vyžaduje, aby už boli neodvolateľne stanovené prepočítavacie kurzy na euro¹⁰. Všetky zmluvy uzatvorené po oficiálne vyhlásenom dátume zavedenia eura musia uvádzať peňažné sumy v eurách.
- V prípade zmluvných vzťahov uzatvorených s partnermi, ktorí majú sídlo **mimo menovej únie**, by sa do existujúcich zmlúv mala z právnych dôvodov zaradiť doložka o eure. Ak trvanie zmluvy pokračuje po termíne na zavedenie eura, malo by byť dohodnuté, že euro je záväznou menovou jednotkou (napr. prostredníctvom doložky o eure, pozri okienko).

Doložka o eure (príklad)

Strany súhlasia s tým, že všetky platobné záväzky, ktoré určuje zmluva, sa považujú za záväzky stanovené v eurách, len čo sa euro stane jediným zákonným platidlom. Prepočet bude založený na oficiálne stanovenom prepočítavacom kurze.

¹⁰ Európska rada môže stanoviť prepočítavací kurz po tom, čo členský štát splní konvergenčné kritériá.

Kontinuita zmluvy sa vzťahuje aj na **pracovné zmluvy**. Rovnako ako v prípade iných zmlúv, plat a poisťné sumy budú prepočítané na novú menu. Aby sa predišlo nejasnostiam vzhľadom na pracovné právo, mali by ste v predstihu informovať svojich zamestnancov.

Zavedenie eura spôsobí významné zmeny v rámci **podnikového práva**, napr. v zmysle podnikového kapitálu. Čo najskôr si overte, či prepočet kapitálu na euro ovplyvní druh vášho podniku a či bude nutné zvýšenie kapitálu. Obráťte sa vopred na právnik a alebo daňového poradcu.

Analyzujte existujúce zmluvy, aby ste zistili, či a kde je ich potrebné upraviť. Ak máte pochybnosti, obráťte sa na právnik a.

Čo by som mal zvážiť pri zavedení euro bankoviek a euro mincí?

Zavedenie euro bankoviek a euro mincí najviac ovplyvní sektory, ktoré sú vo veľkej miere orientované na hotovosť alebo si zachovávajú priamy kontakt so zákazníkom (napr. hotelierstvo a reštauračné služby, maloobchodníci, priemysel servisných zariadení a automatov).

Ako zorganizovať dodávku bankoviek a mincí?

- Podnik budú môcť získať **euro bankovky a euro mince** od úverových inštitúcií. Obráťte sa vopred na svoju úverovú inštitúciu, aby ste si naplánovali svoje potreby. Je to dôležité najmä vtedy, ak sa očakáva vysoký obrat hotovosti.
- Počas prvých dní po zavedení eura bude vyššia **potreba drobných mincí** ako obyčajne. Prerokujte so svojo bankou, ako vypočítať potrebu bankoviek a mincí¹¹. Aby sa potreba drobných mincí udržala na najnižšej úrovni, odporúčajte zákazníkom, aby platili presnú sumu alebo aby používali kreditné alebo debetné platobné karty.
- Skontrolujte, či máte dostatočné **skladovacie kapacity** na ďalšie euro bankovky a mince, ako aj na hotovosť, ktorú získate vo národnej mene. Zorganizujte si vopred stretnutia s dopravcami, aby ste zabezpečili bezproblémovú dopravu do a z banky. Je vaše **poistné krytie** dostatočné?

Obráťte sa čo najskôr na svoju banku, aby ste si overili dostupnosť euro bankoviek a mincí.

11 V niektorých členských štátoch boli podniky vybavené malými počítačovými programami, ktoré im pomáhali vypočítať dennú potrebu hotovosti.

Ako mám pripraviť svojich zamestnancov na zavedenie nových bankoviek a mincí?

- **Informujte** svojich zamestnancov o nových minciach a bankovkách (napr. plagátmi alebo letákmi). Ak je to možné, dajte zamestnancom bankovky a mince ešte pred oficiálnym zavedením eura, aby ste ich oboznámili s novou menou¹².
- Do euro bankoviek bola zavedená séria **bezpečnostných znakov**, aby bolo možné ľahko rozoznať pravé bankovky od falošných peňazí.

Pozrite sa pozorne na svoje peniaze! Do euro bankoviek bolo zavedených niekoľko bezpečnostných znakov: špeciálny papier, vodotlač, bezpečnostný prúžok, hĺbkotlač, prvky zo špeciálnej fólie, farbu meniaci atrament. Tieto znaky možno určiť hmatom, prezretím a naklonením bankoviek¹³.

- Zorganizujte pre zamestnancov **špeciálne školenie**, aby ste ich zoznámili s novou menou. Opýtajte sa svojej banky, obchodnej komory alebo podobného združenia, či v tejto oblasti neponúkajú nejaké školenie.

Pre **výrobcov automatov** (napr. parkovacích automatov, bankomatov, nákupných vozíkov, a automatov na cigarety) sú dizajn, veľkosť, hmotnosť a materiál, ako aj bezpečnostné znaky zabraňujúce falšovaniu euro bankoviek a mincí najdôležitejšími predpokladmi pre prispôbenie svojich automatov. Obráťte sa na svoju banku, aby sa predišlo závažným problémom pri získavaní mincí na testovanie a úpravu zariadení.

¹² Euro bankovky sú k dispozícii v každej banke.

¹³ Podrobné informácie o bezpečnostných znakoch každej bankovky sú uvedené na internetovej stránke Európskej centrálnej banky <http://www.euro.ecb.int/en/section/recog.html>.

Zamestnanci, zákazníci a obchodní partneri: ktoré informácie sú potrebné?

Mnoho ľudí sa môže cítiť neisto alebo zmätene v dôsledku zmien, ktoré pramenia zo zavedenia eura. **Vnútorá** (zamestnanci) aj **vonkajšia** (zákazníci, obchodní partneri) komunikácia je preto nepostrádateľná.

Vnútorá komunikácia

Vnútorá komunikácia je dôležitá pre prípravu zamestnancov na blížiacu sa zmenu a pre vytvorenie pozitívneho prístupu k euru. Prispôbený školiaci program je pre zamestnancov nepostrádateľný, keďže im pomôže zvládnuť prechod na euro.

- Školenie by malo byť naplánované v značnom predstihu a malo by byť poskytované počas **celého procesu prechodu na euro**.
- Vnútorá komunikácia prináša príležitosť na **spätnú väzbu od zamestnancov** a môže pomôcť zhodnotiť úspešnosť rôznych opatrení.
- Elektronické médiá, firemné informačné časopisy, tabule, stretnutia a telefonické pohotovostné linky sa môžu tiež využívať na **šírenie informácií** medzi zamestnancami.
- **Školenie** by malo byť individuálne **prispôbené** potrebám každej cieľovej skupiny. Napríklad, mali by sa organizovať špeciálne školenia pre zamestnancov, ktorí majú priamy kontakt so zákazníkom, pre zamestnancov, ktorí pracujú s hotovosťou, a pre tých, ktorí pracujú na účtovníckom alebo IT oddelení.

Ak zamestnanci nebudú informovaní o stratégii Podnik pri prechode na euro, nebudú schopní primerane reagovať pri jednaní so zákazníkmi.

Vonkajšia komunikácia

Komunikácia so zákazníkmi a obchodnými partneri je rozhodujúca pre ich informovanie o plánoch na zavedenie eura vo vašej podniku a o jeho postupe. Podporí aj koordináciu akýchkoľvek spoločných opatrení.

- Spojte sa so zákazníkmi: zistite, aké **informácie požadujú**, a ako môžete rozohnať ich obavy. Informujte zákazníkov o blížiacich sa zmenách a o tom, prečo sú tieto zmeny nutné.
- Koordinujte svoje **plány prechodu na euro** s plánmi vašich obchodných partnerov. V prípade systémov, ktoré sú úzko prepojené, prerokujte spoločné riešenia pre vypracovanie a realizáciu úprav v oblasti IT. Overte si, či je pre zabezpečenie správnej prevádzky systémov nutné dohodnúť sa na technických rozhraniach.
- **Dodávatelia** by sa mali aktívne snažiť o kontakt s vedúcimi firiem, aby získali informácie o ich stratégii prechodu na euro. Vedúci firiem s úspešným prechodom na euro bude len ťažko brať ohľad na nesprávne spracovanie platieb a faktúr.
- Prechod na euro ovplyvní **platobné a finančné transakcie**. Aby ste zabránili problémom, vopred prerokujte zavedenie eura so svojou bankou.

Vypracovanie **komunikačnej stratégie** by malo byť neoddeliteľnou súčasťou vašej stratégie zavedenia eura. Urobte si časový harmonogram a dohodnite sa na obsahu vašich jednotlivých opatrení.

Ako môžem pomôcť svojim zákazníkom?

So zavedením eura sa môžu zákazníci cítiť neistí a v niektorých prípadoch môžu mať obavy z potenciálnych negatívnych dôsledkov, akým je zvýšenie cien. **Opatrenia na budovanie dôvery**, napríklad, poskytnutie jasných informácií zákazníkovi a zavedenie cenovej prehľadnosti, môže neutralizovať takýto negatívny postoj a zvýšiť priaznivé prijímanie eura. Podniky, ktoré majú priamy kontakt so zákazníkom (napríklad maloobchodníci), by mali zaviesť dodatočné dobre mierené opatrenia na podporu svojich zákazníkov.

Opatrenia na informovanie zákazníkov

- Informujte zákazníkov o prepočítavacích kurzoch uvádzaním **príkladov** (napríklad plagáty s prepočítavacími tabuľkami, cenové tabuľky pre základné výrobky a letáky). Uvádzajte príklady, že ceny boli prepočítané správne.
- Vytvorte pre svojich zákazníkov hlavné **kontaktné miesto** (napríklad pult euro služieb), kde budú zodpovedané ich otázky. Na tento účel poverte ďalších osobitne vyškolených pracovníkov. Tým sa zmenší záťaž kladená na pokladníkov, ktorí musia poskytovať takéto informácie, a zníži sa čas čakania zákazníkov.

Je dôležité, aby proces prechodu na euro bol pre zákazníkov čo najpohodlnejší. Je potrebné prijať vhodné opatrenia, ktoré zabránia neistotám alebo prinajmenšom znížia tieto neistoty.

Opatrenia na informovanie zákazníkov

- Aby sa posilnila viera a dôvera v euro je dôležité hneď na začiatku zoznámiť zákazníkov so všetkými hľadiskami eura. **Dvojité zobrazovanie cien** (ceny zobrazované vo národnej mene aj v eurách) pomôže zákazníkovi, ako aj zamestnancom zvyknúť si na nové sumy v eurách.
- Dvojité zobrazovanie cien môže začať hneď po neodvolateľnom stanovení oficiálneho prepočítavacieho kurzu. Duálne oceňovanie by malo najprv uvádzať „nevyrovnané“ sumy v eurách (napr. 10,50 f = 4,76 eur) tak, aby zákazníci mohli jasne vidieť, že ceny boli prepočítané správne. Keď si zákazníci zvyknú na nové ceny a číselné vzťahy medzi starou menou a eurom, môžu sa uplatňovať „vyrovnané“ ceny (napríklad 4,75 eur). Myslite však na to, že spotrebitelia budú citliví na akékoľvek skryté zvýšenie cien!

Starostlivosť o zákazníka počas prechodu na euro

Aby sa znížili **čakacie doby**¹⁴, napr. pri pokladniciach, navrhujú sa tieto opatrenia:

- Nechávajte si drobné peniaze pre bežné účely, už **spočítané**, pripravené pre zákazníkov.
- Vytvorte **špeciálne čakacie rady** pre elektronické platby.
- Distribuuajte **euro kalkulačky** ako propagačné darčeky, aby si zákazníci mohli ľahšie prepočítavať ceny.

Počas obdobia prechodu na euro budú zákazníci citliví na akékoľvek zmeny. **Pomôžte svojim zákazníkom** porozumieť týmto zmenám a zoznámiť sa s novou menou dobre mierenými informačnými opatreniami.

¹⁴ Zvýšené čakacie doby sú pravdepodobné najmä počas fázy dvojitej meny, keď ako platobný prostriedok bude prijímané euro aj vnútroštátne mena. V súčasnosti nie je jasné, či členské štáty EÚ, ktoré doteraz nezaviedli euro, budú mať takúto fázu dvojitej meny. V prípade, že dôjde k takejto fáze dvojitej meny, očakáva sa, že bude veľmi krátka (napríklad dva až tri týždne).

Kde môžem získať ďalšie informácie?

Ďalšie informácie o zavedení eura sú k dispozícii v európskych informačných centrách (EIC), ktoré zriadila Európska komisia na podporu malých a stredných podnikov¹⁵. Poskytujú informácie v príslušných národných jazykoch.

Zoznam internetových stránok EIC v desiatich nových členských štátoch:

Krajina	Internetová stránka
Cyprus	http://www.eiccyprus.com.cy
Česká republika	http://www.euroinfocentrum.cz/
Estónsko	http://www.koda.ee/euroinfokeskus/
Maďarsko	http://www.eichungary.hu/
Lotyšsko	http://www.eic.lv/
Litva	http://www.eic.lt
Malta	http://www.maltaenterprise.com/
Poľsko	http://www.euroinfo.gda.pl/
Slovensko	http://www.eic-slovakia.sk/
Slovinsko	http://eic.pcmg.si/sl/

Ďalšie informácie môžete získať aj od bánk, daňových poradcov, audítorov, poskytovateľov softvérov, obchodných komôr alebo podobných združení, ako aj od regionálnych a štátnych správ.

15 Úplný zoznam všetkých európskych informačných centier, vrátane adries a kontaktných osôb, je uvedený na internetovej stránke http://www.europa.eu.int/comm/enterprise/networks/eic/eicgeo-cover_en.html.

Predaj a predplatné

Publikácie určené na predaj, ktoré pripravil Úrad pre vydávanie úradných publikácií Európskych spoločenstiev, možno zakúpiť od našich obchodných zástupcov na celom svete.

Ako mám požiadať o publikáciu?

Keď získate zoznam obchodných zástupcov, obráťte sa na obchodného zástupcu podľa svojho výberu a predložte svoju objednávku.

Ako dostanem zoznam obchodných zástupcov?

- Prostredníctvom internetovej stránky úradu pre vydávanie publikácií
<http://publications.eu.int/>
- Alebo požiadajte o tlačenú kópiu publikácie na faxovom čísle (352) 2929 42758.

Európska Komisia

Pripravený na euro! Príručka pre malé a stredné podniky

Luxemburg: Úrad pre vydávanie úradných publikácií Európskych spoločenstiev

2005 32 strán 10,5 x 21 cm

ISBN 92-894-8657-0